

Рогозян Юлія Сергіївна
к.е.н.,
Інститут економіко-правових
досліджень НАН України

Rohozian Yuliia S.
Candidate of Economic Sciences
Institute of Economic and
Legal Research of NAS of Ukraine

АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

ANALYSIS OF THE CURRENT SYSTEM OF DEVELOPMENT INDICATORS IN INTERREGIONAL COOPERATION

Анотація. У тезах приділено увагу аналізу теоретичних напрацювань національних учених з приводу оцінки розвитку міжрегіонального співробітництва з огляду на Постанову КМУ «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року».

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, система оцінки, розвиток, ефективність

Abstract. Thesis is devoted to analysis of theoretical developments of national scientists about the evaluation of interregional cooperation in view of the Cabinet of Ministers of Ukraine Ordinance «On Approval of National Strategy of Regional Development until 2020».

Keywords: interregional cooperation, system evaluation, development, effectiveness

Сучасне сьогодення розвитку національної економіки все більше актуалізує питання оцінки і прогнозування рівня економічного розвитку конкретних територій. На сьогоднішній день, в умовах децентралізації, актуалізувалося питання посилення ролі регіонів, а особливо їх співробітництва, у забезпеченні розвитку всієї країни.

Активізація міжрегіонального співробітництва є однією із важливіших рис розвитку сучасної національної та міжнародної економіки, проте її використання в умовах нашої країни є недостатньо ефективним. Провідну роль у цьому відіграє відсутність дієвої, науково обгрунтованої методики оцінки ефективності міжрегіонального співробітництва, використання якої зможе допомогти визначити як проблеми, так і пріоритети для активізації даного процесу. У зв'язку із вказаним, дослідження існуючих науково-методичних підходів та аналіз головних етапів такої оцінки є особливо актуальними та своєчасними. Аналіз теоретичних досліджень провідних українських вчених доводить, що наразі не існує єдиного підходу до визначення оцінки розвитку міжрегіонального співробітництва, а також відсутня загальноприйнята методика й за кордоном.

Безсумнівним є той факт, що велика кількість провідних учених, що займаються питаннями регіональної економіки, досліджували теоретичні та методичні питання оцінки ефективності міжрегіональних зв'язків. Так, Н. Мікула [1] досліджує даний процес через виділення основних критеріїв оцінки ефективності саме транскордонної кооперації: показники зовнішньої торгівлі, інвестиційної діяльності, що разом дозволяють системно розглядати соціально-економічну складову транскордонного регіону, але не міжрегіонального співробітництва. Інші вчені, зокрема Л. Корольчук, пропонують оцінювати розвиток регіонів по-вертикалі: місцевий, регіональний, національний та європейський рівень [2], а це дозволяє зробити оцінку та аналіз рівня інтеграції конкретного регіону. Методика оцінки розвитку міжрегіональних зв'язків І. Сторонянської дозволяє здійснити аналіз економічної інтеграції цілої країни, включаючи в себе показник міжрегіональних торговельних взаємозв'язків [3, с. 84—96]. Дослідження вчених О. Лютак, З. Герасимчук, Т. Терещенко та ін. дозволяють здійснити оцінювання інтеграційних процесів з допомогою показників конкурентних переваг, а це, у свою чергу, зможе дати можливість для оцінки потенціал кожного регіону взагалі [2; 4].

Як можна бачити, дуже об'ємна кількість наукових досліджень з питань оцінки розвитку співробітництва в міжрегіональному розрізі зводиться до визначення науково-теоретичних проблем, проте оцінку такого виду співробітництва досі ніхто не робив.

Національне законодавство у сфері міжрегіонального співробітництва наразі представлене Законом України «Про транскордонне співробітництво» від 24.06.2004 № 1861-IV [5] та Законом України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 № 1508-VII [6], проте в даних нормативно-правових актах вказаний процес не розглядається з довгострокової точки зору. Єдиний нормативний документ, що регламентує дану регіональну сторону питання, — Постанова КМУ «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року» від 6.08. 2014 р. № 385 [7], яка затверджує оцінку стратегічних результатів регіонів як систему індикаторів для досягнення відповідних цілей, проте є недостатньо пропрацьованою, адже не містить можливості та оцінки кількох сценаріїв розвитку (оптимістичного, песимістичного), а також характеризується неузгодженістю спільного бачення

розвитку регіону між адміністрацією, бізнесом, громадськістю, не враховує показників між-регіонального співробітництва, тому в чистому вигляді користуватися нею для оцінки розвитку міжрегіонального співробітництва — не можна, а її оптимізація буде досліджуватися в наступних наукових роботах.

Література

1. Мікула Н. А. Організаційні та фінансові чинники формування єврорегіонів / Н. А. Мікула // Соц.-екон. дослід. в перехідний період. Рег. політика: досвід ЄС та його адаптація до умов України : зб. наук. пр. ; під ред. М. І. Долішнього ; НАН України, Ін-т рег. досл. — Львів : ІРД НАН України, 2003. — Ч. 2. — С. 92–103.
2. Герасимчук З. В. Транскордонні зв'язки регіонів : монографія / З. В. Герасимчук, Л. В. Корольчук / ЛНТУ. — Луцьк : Надстир'я, 2009. — 184 с.
3. Сторонянська І. З. Міжрегіональні інтеграційні процеси в Україні: Тенденції та перспективи розвитку / І. З. Сторонянська ; НАН України, Ін-т рег. досл. — Львів : Ін-т рег. досл., 2009. — 392 с.
4. Терещенко Т. В. Теоретичні засади транскордонного співробітництва / Т. В. Терещенко // Формування ринкових відносин в Україні. — 2004. — № 3. — 82–87.
5. Закон України від 24.06.2004 № 1861-IV «Про транскордонне співробітництво»: офіц. вид. / Верховна Рада України. — К. : Парлам. вид-во, 2004. — 499 с. — (Бібліотека офіційних видань).
6. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
7. Постанова КМУ № 385 від 06.08.2014 «Про затвердження Держ. стратегії рег. розвитку до 2020 року» — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>

УДК 339.923 (477.99)

vasilchuk 80@ukr.net

Васильчук Наталія Олександрівна
к.е.н.,
Інститут економіко-правових досліджень НАН
України, Україна

Vasilchuk Natalya A.
Candidate of Economic Sciences
Institute of Economic and Legal Research of NAS
of Ukraine, Ukraine

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

METHODICAL APPROACHES OF CHOICE OF ORGANIZATIONAL FORMS OF INTER-REGIONAL COOPERATION

Аноатація. У роботі запропоновано методику оцінки та вибору найоптимальнішої, з огляду на специфіку регіону, організаційної форми міжрегіонального співробітництва. Дана методика дозволяє об'єктивніше оцінити поточну ситуацію, а також сприяє врахуванню інтересів усіх суб'єктів співробітництва.

Ключові слова: організаційна форма, міжрегіональне співробітництво, регіон, методика оцінки.

Summary. We propose a method of evaluating and selecting the organizational form of cooperation. The procedure allows evaluating the current situation, as well as takes into account the interests of all subjects of cooperation.

Keywords: organizational form, interregional cooperation, the region estimation technique.

Говорячи про Україну сьогодні, можна констатувати, що ефективність реалізації сучасної державної регіональної політики залежить від раціонального, зваженого використання відповідних організаційних форм, які у свою чергу стимулюють громадську й економічну активність, сприяють розвитку і підтримці підприємницької ініціативи на рівні регіонів України для вирішення нагальних соціально-економічних проблем. У цьому зв'язку, на перше місце виходить використання міжрегіональної взаємодії, партнерства, які у свою чергу стимулюють розвиток внутрішнього ринку, посилюють економічну та соціальну єдність країни, підвищують ефективність використання спільних природних ресурсів і виступають альтернативою конкуренції. Усі ці обставини зумовлюють необхідність розвитку науково-методичного та правового забезпечення активізації міжрегіонального співробітництва й поєднання його із завданнями розвитку регіонів України у межах нової регіональної політики.

Проблемам регіонального співробітництва присвячені наукові праці вчених П. Беленького, О. Бабіної, Н. Мікули, А. Омарова, Н. Павліхи, Л. Скібіцького [1-6] та інших.

Не дивлячись на велику кількість наукових доробок, не вирішеним залишається питання вибору із розмаїття організаційних форм, найоптимальнішої форми співробітництва для певного регіону.